

Okresná prokuratúra Bratislava V
Prokofievova ulica č. 4
851 01 Bratislava

Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Petržalka Kutlíkova 17, PSČ 852 12	
27.03.2013	
5336/03	Číslo spisu:
8	Vybavuje:

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti
 Bratislava – Petržalka
 Kutlíkova 17
 852 12 Bratislava

Vaše číslo:	Naše číslo:	Vybavuje:	Bratislava
	Pd 92/2012-10	Mgr. Keleová	28. 02. 2013

Vec: Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava - Petržalka č. 5/2000 z 27. 06. 2000 o starostlivosti o verejnú zeleň na území mestskej časti Bratislava - Petržalka – **protest prokurátora** podľa ustanovenia § 22 ods. 1 písm. a/ bod 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

Proti všeobecne záväznému nariadeniu mestskej časti Bratislava - Petržalka č. 5/2000 o starostlivosti o verejnú zeleň na území mestskej časti Bratislava - Petržalka, ktoré bolo schválené miestnym zastupiteľstvom mestskej časti Bratislava - Petržalka dňa 27. 06. 2000 a nadobudlo účinnosť dňom 12. 07. 2000

p o d á v a m

podľa § 22 ods. 1 písm. a/ bod 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre
protest prokurátora.

Zároveň navrhujem pre rozpor so všeobecne záväznými právnymi predpismi uvedené nariadenie v § 7 ods. 4 písm. a/ bod 1 a § 8 ods. 3, 4 zmeniť. Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. je orgán verejnej správy povinný o proteste prokurátora rozhodnúť do 30 dní od doručenia protestu.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia, ak orgán verejnej správy protestu prokurátora vyhovie, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, nezákonný všeobecne záväzný právny predpis alebo jeho časť zrušiť, prípadne nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podľa § 250zfa ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 384/2008 Z. z. *ak obec alebo vyšší územný celok nezruší alebo nezmení na základe protestu prokurátora svoje všeobecne záväzné nariadenie, môže prokurátor vo veciach územnej samosprávy podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia so zákonom. Vo veciach pri plnení úloh štátnej správy môže prokurátor podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia aj s nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.*

Odôvodnenie:

Miestne zastupiteľstvo MČ Bratislava – Petržalka schválilo dňa 27. 06. 2000 všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava - Petržalka č. 5/2000 o starostlivosti o verejnú zeleň na území mestskej časti Bratislava - Petržalka, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 12. 07. 2000.

V čase prijatia nariadenia bol účinný zákon č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ktorý bol nahradený zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny s účinnosťou od 1. januára 2003 s vykonávacou vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., účinnou od 01. 02. 2003. Z dôvodu zmeny právnej úpravy sa viaceré ustanovenia nariadenia dostali do rozporu s platným zákonom, najmä však ustanovenia o ochrane drevín.

Úplne totožný problém vznikol pri úprave zákazu zastavenia a státia na verejnej zeleni v § 7 ods. 4 písm. a/ bod 1 nariadenia. Zákon č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách takýto zákaz neupravoval, preto mestská časť využila svoju samosprávnú pôsobnosť a zákaz zastavenia a státia na verejnej zeleni upravila nariadením. Nadobudnutím účinnosti zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke dňa 1. februára 2009 bol podľa ustanovenia § 25 ods. 1 písm. s/ vodičom uložený zákaz zastaviť a stáť **na cestnej zeleni a inej verejne prístupnej zeleni**, na ostrovčekoch a deliacich pásoch, ak to nie je dovolené dopravnou značkou. Nariadenie na zmenu právnej úpravy nereaguje.

Všeobecne záväzným nariadením v platnom znení je porušovaný zákon.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov *obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.*

Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení *vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom*

ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Podľa § 69 ods. 1 písm. a/ zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov *obec vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.*

Podľa § 69 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. *obec môže vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.*

Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. **na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak.** Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník (správca, nájomca) a po vyznačení dreviny určenej na výrub.

Podľa § 47 ods. 4 písm. a/ zákona č. 543/2002 Z. z. *súhlas na výrub dreviny sa nevyžaduje na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a krovité porasty s výmerou do 10 m².*

Podľa § 47 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. *ustanovenie odseku 4 písm. a) sa nepoužije v prípade, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintorínoch alebo ako súčasť verejnej zelene.*

Podľa § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. *orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (§ 95). Orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom obce, ktorá je povinná tieto príjmy výlučne použiť na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území.*

Podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **vodič nesmie poškodzovať životné prostredie, najmä verejnú a cestnú zeleň.**

Podľa § 25 ods. 1 písm. s/ zákona č. 8/2009 Z. z. **vodič nesmie zastaviť a stáť na cestnej zeleni a inej verejne prístupnej zeleni, na ostrovčekoch a deliacich pásoch, ak to nie**

je dovolené dopravnou značkou.

Podľa § 137 ods. 1 zákona č. 8/009 Z. z. **porušenie povinností ustanovených týmto zákonom sa považuje za porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.**

Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov **pozemnú komunikáciu tvorí cestné teleso a jej súčasti. Cestné teleso je ohraničené vonkajšími hranami priekop, rigolov, násypov a zárezov svahov, zárubných a obkladových múrov, päto oporných múrov a pri miestnych komunikáciách pol metra za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelených pásov.**

Podľa § 14 ods. 3 cestného zákona **o umiestňovaní a druhovom zložení cestnej zelene a o výrube jej drevín rozhoduje cestný správny orgán po dohode s orgánom životného prostredia.**

Podľa § 9 písm. c/, d/ vyhlášky Ministerstva dopravy a spojov č. 136/1961 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v platnom znení **miestne národné výbory rozdeľujú miestne komunikácie na:**

- c) **miestne komunikácie III. triedy, medzi ktoré patria ostatné miestne komunikácie, ak sú aspoň obmedzene prístupné premávke motorovými vozidlami (napr. cesty),**
- d) **miestne komunikácie IV. triedy, ktoré nie sú ani obmedzene prístupné premávke motorovými vozidlami (napr. cestičky, cestičky pre chodcov, samostatné cyklistické cestičky, samostatné chodníky, schody).**

Podľa § 10 ods. 1, 3 a 4 vyhlášky **cestné teleso je ohraničené vonkajšími hranami cestných alebo záchytných priekop a rigolov, svahov cestných násypov a zárezov alebo vonkajšími hranami päty oporných múrov a tarasov alebo vonkajšími hranami koruny obkladných a zárubných múrov, prípadne vonkajšími hranami zárezov nad týmito múrmi. Obdobne je ohraničené teleso diaľnice alebo miestnej komunikácie.**

Súčasťami automobilových ciest a miestnych komunikácií sú aj prievozy, ako aj chodníky a cyklistické cestičky priľahlé k cestnému telesu.

Súčasťami miestnych komunikácií sú aj verejné parkovišťa a obratišťa, zariadenia pre zabezpečenie a zaistenie priechodov, podchody a priechodové lávky.

Týmito ustanoveniami sa miestne zastupiteľstvo od nadobudnutia ich účinnosti neriadilo.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov môže obec vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia. Na základe zákonného splnomocnenia môže obec vydať podľa § 6 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. nariadenie aj na úseku prenesenej štátnej správy. Ustanovenie § 15 ods. 2 písm. a/ zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov sa na mestské časti hlavného mesta pri schvaľovaní nariadení vzťahuje primerane (čl. 18 ods. 4 písm. a/ štatútu). Podľa § 1a ods. 2 zákona č. 377/1990 Zb. mestská časť je územným

samosprávnym a správnym celkom Bratislavy; združuje obyvateľov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Mestská časť vykonáva samosprávu Bratislavy a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom **zákonom a štatútom** Bratislavy (ďalej len "štatút"); v tomto rozsahu má postavenie obce. Podľa § 7a ods. 2 písm. e/ zákona č. 377/1990 Zb. mestskej časti je vyhradené zabezpečovať údržbu, zjazdnosť a schodnosť miestnych komunikácií 3. a 4. triedy a verejných priestranstiev. Podľa čl. 29 ods. 1 písm. e/ štatútu je mestskej časti podľa osobitného predpisu vyhradené zabezpečovať výstavbu, údržbu a vykonávať správu miestnych komunikácií III. a IV. triedy, **vrátane k nim patriacej cestnej zelene, stromoradia a verejných priestranstiev zverených do správy mestskej časti** (prenesený výkon štátnej správy). **Súčasne dbá o ochranu a tvorbu životného prostredia v mestskej časti a zabezpečuje udržiavanie čistoty v mestskej časti.** Z právnej úpravy vyplýva, že mestská časť koná na úseku ochrany a údržby verejnej zelene tak v samosprávnej pôsobnosti ako aj v pôsobnosti prenesenej štátnej správy, napr. na úseku správy ciest alebo na úseku ochrany drevín.

Podľa § 7 ods. 4 písm. a bod 1) VZN: „V záujme ochrany zelene sa ďalej zakazuje jazdiť a stáť motorovými a nemotorovými vozidlami na plochách zelene

Pri skúmaní ústavnosti a zákonnosti všeobecne záväzného nariadenia nemožno odhliadnuť ani od toho, či posudzovaná podzákonná norma spĺňa základné obsahové požiadavky, medzi ktoré patrí aj dostatočne presné a zrozumiteľné vyjadrenie jej obsahu tak, aby umožnila právnickým osobám a fyzickým osobám prispôbiť svoje správanie. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 54/2000, z 31. októbra 2001).

Súčasná úprava § 7 ods. 4 písm. a bod 1) nariadenia predstavuje prekročenie kompetencie obce, ktorá normatívnym spôsobom upravuje povinnosti vodičov, ktoré sú od 01. 02. 2009 určené zákonom č. 8/2009 Z. z. Ako uvádzam vyššie, nariadenie v tejto časti nereaguje na novú právnu úpravu zákona o cestnej premávke o zákaze zastavenia a státia na cestnej zeleni a inej verejnej zeleni. Novú právnu úpravu tejto témy si vyžiadala spoločenská situácia s pribúdajúcim množstvom motorových vozidiel, ktoré parkujú na verejných priestranstvách. Z dôvodu nedostatku miesta sa stalo nie zriedkavým javom, že vodiči parkujú svoje motorové vozidlá (aspoň časťou) aj na plochách cestnej zelene a verejnej zelene. V tejto súvislosti je potrebné rozlíšiť

1/ zastavenie a státie na cestnom telese (0.5 m za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelených pásov aspoň časťou vozidla) alebo na cestnej zeleni, s identifikáciou ktorej by nemal byť väčší problém a

2/ zastavením a státím na verejnej zeleni, ktorá už nie je súčasťou cestného telesa a je v dostatočnej vzdialenosti od cestného telesa; okrem samotnej cesty napr. aj od chodníkov a cyklistických cestičiek priľahlých k cestnému telesu, verejných parkovísk a obratísk a zariadení pre zabezpečenie a zaistenie priechodov. Je dokonca otáznе, či aj takéto státie nespadá pod ustanovenie § 25 ods. 1 písm. s/ zákona č. 8/2009 Z. z. pod pojem iná verejná zeleň.

Zastavenie a státie na miestach pod bodom 1/ je bez pochybností porušením všeobecne

záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktoré napĺňa znaky skutkovej podstaty priestupku podľa § 22 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Pokiaľ teda mestská polícia prejednáva a kvalifikuje tieto konania ako porušenie VZN, porušuje tým zákon, pretože koná na základe protizákonného ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia.

Posúdenie státi na verejnej zeleni uvedenej pod bodom 2/ zrejme ešte bude predmetom diskusie, v súčasnej dobe sa miestne príslušný dopravný inšpektorát nebráni /nenamieta prejednávanie takýchto priestupkov ako priestupku proti verejnému poriadku podľa § 48 zákona č. 372/1990 Zb.

V § 8 ods. 3, ods. 4 nariadenia *výrubu stromov, ktoré na základe veľkostných parametrov spadajú do kompetencie štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny a taktiež krovitých porastov o výmere, spadajúcej do jej kompetencie, možno realizovať len na základe rozhodnutia štátneho orgánu ochrany prírody krajiny. Výrubu stromov a krovitých porastov s nižšími veľkostnými parametrami, na plochách zverených do správy mestskej časti, možno realizovať na základe záväzného súhlasného stanoviska starostu mestskej časti.*

Starosta mestskej časti môže žiadateľovi o výrub stromov a krovitých porastov s nižšími veľkostnými parametrami, ktoré nepodliehajú schváleniu štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny, na plochách zverených do správy mestskej časti, nariadiť namiesto realizácie náhradnej výsadby finančnú náhradu, ktorú žiadateľ poukáže pred uskutočnením výrubu na účet mestskej časti, ktorý bude zriadený na tento účel. Finančnú náhradu ustanovuje osobitný predpis. Takto získané finančné prostriedky môže mestská časť používať len na novú realizáciu zelene.

Táto úprava v súčasnosti už nekorešponduje so zákonnou úpravou podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Podľa § 47 ods. 4 zákona sa na výrub na plochách verejnej zelene a na cintorínoch nevzťahuje oslobodenie od povinnosti zabezpečiť rozhodnutie o povolení výrubu podľa veľkostných parametrov. Znamená to, že **na výrub verejnej zelene je vždy potrebné rozhodnutie štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny**, ktorým je obec. Vydávanie záväzných stanovísk starostu v takých prípadoch už neprichádza do úvahy. Zákon ďalej v ustanovení § 47 stanovuje viaceré režimy výrubu a oslobodenia: podľa veľkosti dreviny, podľa druhu územia, kde drevina alebo krovina rastie, podľa naliehavosti alebo účelu výrubu atď. O výrube drevín cestnej zelene rozhoduje cestný správny orgán po dohode s orgánom životného prostredia.

Napadnuté ustanovenia nariadenia už nereagujú na novú právnu úpravu a stávajú sa tým nejasnými až zavádzajúcimi, čím je oslabená istota v právnych vzťahoch. Zákon neupravuje možnosť vyžadovať finančnú náhradu za dreviny, na ktorých vyrúbanie sa nevzťahuje súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny. Naopak, orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom obce, ktorá je povinná tieto príjmy výlučne použiť na úhradu nákladov spojených **so starostlivosťou o dreviny** rastúce na jej území. V nariadení je uvedená povinnosť použiť ich na realizáciu verejnej zelene.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že ustanovenia § 7 ods. 4 písm. a bod 1 a § 8 ods. 3 a 4 všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava – Petržalka č. 5/2000 sú v rozpore s citovanými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Z týchto dôvodov by malo byť postupom podľa § 6 ods. 1, 2 zákona č. 369/1990 Zb. prijaté nové nariadenie, ktoré bude v súlade s platnými právnymi predpismi.

O zasadnutí miestneho zastupiteľstva ma, prosím, vopred upovedomte, na prejednaní protestu sa mienim zúčastniť.

Mgr. Alexandra Keleová
prokurátorka okresnej prokuratúry